Масса а мехкашкара пролетареш, вlашагlкхета!

СЕРДАЛО

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-Гlалгlай обкома, Нохч-Гlалгlай АССР Лаккхехьарча Советан Министрий Советан орган («СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

№ 86 (8171). | ШИНАРА, 30 май 1972 шу. | 2 кап. | Газет арадуьйлу 1923 шера дуьйна

ВАЙ ПРЕССА НИЗ БОЛА ДОШ

[illegible]

(27 шера «Правда» передовица).

СОВЕТСКИ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ РЕСПУБЛИКАЙ СОЮЗАН АМЕРИКА ВlАШАГlКХИЙТТАЧА ШТАТАШТЕН ЮККЪЕ ВlАШИ ЛЕЛАДЕЧА ГlУЛАКХИЙ ЛАРДАШ

Советски Социалистически Республикай Союзо Америка-Вlашагlкхийттача-Штатийн,

[illegible]

ПХЕЛАГlА. СССР-си США-еси баьхду нарна [illegible]

[illegible]

ДИЪЛАГlА. [illegible] ... СССР-а США-а.

ШИЙТТАЛАГlА. Уьш документа тlе [illegible]

Москва, 1972 шера, 29 май.

СОВЕТСКИ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ РЕСПУБЛИКАЙ СОЮЗА ХЬАЛХАРА
Л. БРЕЖНЕВ,
КПСС ЦК-н Генеральни секретарь.

АМЕРИКА ВlАШАГlКХИЙТТАЧА ШТАТАШТА ХЬАЛХАРА
Ричард НИКСОН,
Америка Вlашагlкхийттача Штатийн Президент.

Грозненски ремонтно-механически завода механо-сборочни цеха токарашна юкъе дицагlа доархlачарех ю токарь Литвак Бертольд. Шеи баьхах дика кхетам бу цо. Цуьдуха дика да цуи къахьегамо хьокхамаш а. Юкъара лаьр-lача хlара сменагlа норма 180—200 процент кхочушьйо цо. Ниттта къахьегар бахьан долуш хlинз сентябрь бетта чотах продукци кийчъеш ю коммунистически къахьегамо ударник яха сийлен цlе лелош вола воl. Литвак.

СУРТА ТlА: болх беш ву токарь Б. Литвак.

И. ПЛИЕВА сурт.

ТОРОНЕХ ПАЙДА А ЭЦАШ...

Хlинз доахан даьсlенашка доажадеча хана денгара дента лаккхлуш дагт Наурски района «Комсомольский» консан лелаеча совхоза доиркаша йоаккха шура.

Доиркашта юкъе хьаржача хьалха я Ахмадова Хадишат. Пхиейтта ертт бо цо лелабеш. Хlара дийнахь шеи йоахана группагара 200 килограмм шура йоаккх цо. Хlьута хlара Iаттагара лькхар 1415 килограммаrа дlаккхьайи.

Эзари кхоъ бlаьнe шовзткъа килограмм шура лькххаи хlара беттача Iаттагара Батиева Пайнас а. Це а лелабу пхийтта етт.

Х. МАГОМЕДОВ.

СССР хьаяь 50 шу дизара накъадолхаш

КЕРДА НАЬКЪАШ ЛЕХ

[illegible]

Хlинз хьалха хьаьлха совхоза дlадахача шера пайда бе? Эттара хьалха совхоза куьгалхоша, партийни, профсоюзни организацеша къахьегамхошта юкъе беш бола кхетама болх кердача лагlа тlа баьккхар. Наьха ...

Из бахьан долаш лоархlаме толам баьккхар хьалхарча кварталe. Пачхахьалкхен приемни пункташка планагlа 46 тонн дулхен 1840 центнер шурен дlачудла хача 47 тонн дулхен 1809 центнер шурен дlаелар.

Къаьстта беагаларьлинa я совхозе пхеллагlа отделени. СССР хьаь 50 шу дизара сийна хьажа...

[illegible]

... совхоза керттерча зоотехника Диклев Iаьлас яххача тайпара, беррнгача хьайбаш лелазераша дог а долаш хьайбашта лерт-lа Iуьнал доахта...

... спетниками, доиркаши. Царех я района шlи хоза йола доирка Вахабова Бакки. Ше лелачa доахана группагара цо йоаккха шура дукха - дукхагlа я тlаийнача шахарел. 119 процента кхочашъйи цо пятилетка шолагlчa шера хьалхара квартала задани а.

С. [illegible]

ШУРА ТlАЕТТАЛУ

СССР хьаь 50 шу дизара сийна шерра ях а йоаржаь дика толамаш доах тха боахама хьайбий леладераша. Масала, пачхахьалкхега шура йоахара хьалхарча квартала план 104 проценти кхочашдир, района 168 процентa кхочашийн, района хьалхара моттиг а йоаккхаш. КПСС райкомех райисполкомех карара-кара тела Ше байракх елар совхоза хьайбаш леладерашта.

Доиркашта юкъе хьаяналатт С. Уружбаева, Н. Дениева, Л. Висаитова. Хlара кхоабача Iаттагара шура яккхара ах шера чlаби кхочашъе гарга ба уж.

19 мае хиннача КПСС Централни Комитета Пленума детеш гlоадаьхача совхоза къахьегамхоша ханал ах бутт хьалха кхочашъе ... [illegible] ... плап.

А. ЛАСИЕВ. [illegible]

Дехкараш кхоачашдерга

«Дунена халкъашта юкъера хьалам», «Партийни документаш хувцари» деш дунеш хиннача аргlанарча КПСС ЦК Пленума решенеш дог ратьза долаш тlаийнар тха звено болективе. Оаха дех ялап дy хай хьамсарча партеи Советски правительстваш ленински ... КПСС XXIV ...

... дехкар тlаийцад гектаре тlара 185 [illegible]

[illegible]

ЮБИЛЕЙНА ХЕТАЯЬ ХААКЪА ЧТЕНЕШ

[illegible]

Хьайбаш леладерашта лоархlаме ха

КПСС XXIV съезда решенеш кхочуш а еш СССР хьаь 50 шу дизара накъабаха кийчлуча дуккхача фермай, колхозий, совхозий коллективаша а хlаьта шитта республика цхьайолча районашна а укх шерара Iа шийлен хален хиннадале а дика толамаш баьхад хьалхарча кварталe. Цар лакхьлий хьайбай продуктивность, дукхагlа кийчадьд дулх, шура, фташ, дебадаьд хьайбаши ... [illegible]

... долаш дулх доахара кварталан план 135 процент кхочашийир Щелковчанашо, планал дукхагlа дlаелар шура а.

Уж доккхий толамаш даьхад района тешаме доагъара база хьалрах, хьайбай помещенеш Iаьга дика кийчъерах, наьха болх лерт-lа вlашт-lехьабаккхарах. Дика къахьег хьайбаш лела-дераша укх квартале а.

Хьалхарча квартала план толаме кхочаш а яь Лахента дукха...

... жай-Юрта районий фермай баьший.

СССР хьаь 50 шу дизара сийна яьхе баьшача хьайбаш леладераша беррига низ тlабахийта къахьег шера план а социалистически декхараш а ханал хьалха кхоачашдара.

Цхьабакъда Сунженски, Грозненски, МалгIабика, Шаьла районашкарча цхьайолча колхозийя совхозийн куьгалхоша, юкъарчарча партийни, профсоюзни ...

[illegible]

СССР кхолла 50 шу дизарга

ЭКОНОМИКА

ЛОАРХӀАМЕ ДОАКЪОШ

НОХЧ-ГӀАЛГӀАЙЧЕ — СОВЕТСКИ ХАЛКЪИЙ БАРТТАЙНАЧА ДЕЗАЛЕ

СОВЕТСКИ Ӏаьдал деттаче шерашка Нохч - ГӀалгӀайчен халкъа боахаме культурен чӀоагӀо дегӀадувлачӀе бокхачӀа лоархӀаме хиннай транспорта бувзам. Общественни производства цхьаккхе сфера шоаш из хилча тарлургдоацаш йола уж лоархӀаче доакъош чӀоагӀлуш вız болашча йъалельхад еррига республика дегӀадаргон товзлерген хьежа.

Октябрьски революци хиларчӀа кир-наькъаш, юрташта юкъера некъаш, лоамашкара наькъа тӀакхаччалц нохча Нохч-ГӀалгӀайчу дӀа-юха ухаш дола вертера наькъаш. Машинаькъа транспорт кӀезига дегӀавна хиннай. 1893 шера баьна Владикавказера бевина, Беслан-ворт а чулоацаш, Порт-Петровске (Махачкала) кхачалга бола эттара хьалхара ахча кьа машинийкъ мара хинабац хӀанзарча республика территора тӀа. 1916 шера Терски машинаькъа тӀа кхоллан Прохладни станцегара Гудермесе кхачалга. Цу хана лела болабенна Кизлярски новкъа гӀолла — Червленни станцигара ГӀизляре кхачалга.

Советски Ӏаьдал дайнача тӀехьагӀа Нохч-ГӀалгӀайчу сихха дегӀаьха йолаеннай промышленности халкъа боахама кхолла доакъоаш. ХӀаьта цу гӀулакхо а шой арг… дӀалийхад, эггара хьалха машинийкъа, аз а йоалаш, транспорт дегӀайоалавелга. Пятилеткай шерашка поездаш дикка дукхагӀа лела ялийнай республикена машинаькъашка. ГӀолла машинаькъа транспорта дукхагӀа дӀаьхе хьахьад мухьаш, хӀаьта тӀом хьала кхаьчарча 1940 шера, из дӀабиллаб 6933 эзар тонн мухь. Цу хана дӀа-юха ухьаьча мухьаьта юкъе верттера моттиг — 80 процент севгӀа — дӀавоссай нахкдаьттада недналиьта продукташ.

Сийлахь-боккха Даь-мехка тӀом дечача шерашка Къилбаседа-Кавказски машинаькъа Грозненски отделение машинаькъахьдоаш дӀахьачавцев деннацев кхоачийдар Даьхенна хьалхашкара шоай декъа. Чоалхачча хьалашка ӀалашаӀа фронте доаха мухьаш тӀадола поездаш, цу даькъе транспорта завонашка хьалаьта доагорах етта эшелоаш а хаддаяза лелийга.

ТӀом чекхбенначул тӀехьагӀарча шерашка шерра баьдаш дӀадоладир республика машинаькъа транспорт дегӀайоалаярга цудна реконструкци яра. Мухьаш увзен пассажирски кхувлел паровозаш дӀа а даьина, цар когаметта хьаттад ала бола тепловозаш. Тепловозашца дукъ увза лелаярг, наькъашка керда тайпа дагӀа дола рельсаш даьхаре, чӀоагӀача жагӀиӀ дерда тӀа лыкхбетоний шпалаш хӀерго, диспетчерски централизаци оттаяро йиш хилийтай дегагӀа дола мухьаш кхахьаш поездаш массегӀа лелайа. Аьла ухк тӀехьарча шин пятилетке Грозненски машинаькъа отделени дегӀайоалаяргон технически кийчъаргон дӀаделийтад 46,1 миллион сом, хӀаьта цхьан 1971 шера — 7,17 миллион сом.

Оаьнагара дола реконструкци яь Грозненски Гудермесски локомотивни депошта, хӀалзарча, балха оасаблӀе лакха йолча оборудованеца, приспособленешца, стендашца кийчаькъ уж. Цудухьа хӀинз дика лоархӀаш уж тепловозашта ета масса тайпарча ремонташ царка де дезача гӀуллакхаш. Из бахьан долаш локомотивий балха оасарла айеннай. Нагахьа ешна 1960 шера Грозненски депо локомотиваша юкъерв лаьрхӀача деннен бисеанен бу некъ 357 километр хиннабела, 1971 шера 516 километрга кхоачаш дукхагӀа баьб из.

ДӀахо технически кийчъара дукха хӀинна даьд Грозный, Гудермес, цхьайолча кхыча станцешка,

1971 шу долалуш шолда наькъаш декха даьлар Грозненски Гудермесан юкъерча участке, хӀаьта из бахьан долаш йиш хилар цу наькъашка дӀа поездаш дикка алсамъяха. Диспетчерски централизаци оттайя Грозненан Бесланен юкъерча участке.

Технически кийчъара боккха болх баьб Грозненски Гудермесски вагонаш депошка.

Хоаш да, Грозненски отделене гӀолла дӀа-юха кхухьача мухьашта юкъе мехкдаьттаӀ мехкдаьтта продукташен дикка доккха дакъа дӀалоацилга, цудухьа грозненски вагонийкашца къаьстта уйла тӀабоалийт мехкдаьтта продукташ чуйотта цистернаш шоай хан хьаштагӀа кийчаяра. Цар Махкбузий-Сибаргаьн машинаькъа Москокка кхача дезд опытагӀа юкъейоалаяь цистернашта ремонт яра прогрессивни метод, механизаци автоматизаци яь цистернаш цӀеналорги йилареи халача балхашта.

Грозныйче станце вагонаш кийчъара низ чӀоагӀбаьаро наьтъа отделенега йиш хилийтар 1960—1970 шерашка мехкдаьтта продукташ 2,3-зза дукхагӀа дӀаувза, къаьсттӀа сихагӀа дӀахьуз мехкдаьтта сийрда продукташ — 2,3-зза.

Керда техника юкъейоалаяра, производственни мощносташ алсамъяхара, технически прогресс сихъяра дикка бокха бола баьб машинаькъа отделенес дукхача кхыча предприятешка а.

Грозненски отделене предприятей балха чӀоагӀа гӀойле яьй бовзама реформа. Наькъа отделене 1966—1970 шерашка планал совгӀа баь пайда миллион сом совгӀа хилар.

БархӀлагӀча пятилетка шерашка дӀа-юха ухуьйта мухьаш 1,5-зза гарга алсамдаьхар Нохч-ГӀалгӀайчен машинаькъашка. Мухьаш дӀа-юха кхахьарен пассажираш дӀа-юха кхувларен планаш толаме кхочушйир цар цхьагӀа пятилетке хьалхарча шера а. 1971 шера отделене мӀашагӀа ..ьала дӀаяхийтай дела мухьаш кхухьа 11,5 эзар поезд, царца хан тӀа а дӀадехьад 4,8 миллион тонн мухьаш. БӀарча кьайцача мухьаш дӀа-юха кхахьара объем 1970 шерашка нийсача 9,8 процент йоккхагӀа хиннай.

Уж деррига а дукха хьадола а толамаш дахера дуккхача хьале новкъостал даьд партийни, профсоюзни, комсомольски организацеша машинаькъахошта … политико-кхетамен балхо, наькъа отделене шерра яьржача социалистически къовсам. Отделене кьалхалаттар предприятешта — Грозненски вагонийн депо, Гудермесски электростанце, Червленная-узловая, Карагалинская кхача наькъа станцей, хӀаьта шитта дукхача цехий, сменай, бригадай болхлошта коммунистически къахьегама коллективаш яха сийлахь цӀи яькхай. 4 эзар гаргача машинаькъахочо лелаш а йоагӀаш лелаш коммунистически къахьегама ударника цӀи.

ХьалхарчӀа пятилетке а тӀехьа республике мехкдаьтта сон дукха доаха доладаларах машинаькъа транспорт цхьан юкъа лоархӀаш мехкдаьттен мехкдаьтта продукташ дӀауза. Ишта этта дола тӀера дӀаеккхар дукъа Грозный — Туапсе мехкдаьтта провод биллар. ДӀахо чӀоагӀа дегӀаллора транспорта керда тайпа — трубопроводаш, къаьстта а тӀом чакхбенначул тӀехьагӀарча шерашка.

Еррига вай республике гӀолла тайп-тайпарча лостамашкахьа боахача мехкдаьтта - газотрубопроводий дӀоахал хӀанз 850 километр гарга да. Трубопроводаш транспорто Ӏалазмате дукха локомотиваш, цистернаш мукъаьлай, цул совгӀа йиш хилийтай мехкдаьтта продукташ сихагӀа потребителашка дӀакхачийта.

Лоамашка довкъашца долаш йоалле вай республика дъалацка тӀатӀа бокхагӀа лоархӀаме хулаш латт автомобильни транспорт. Таьп нуина доагӀача даьха кхоач деррига дӀа-юха кхухьача мухьех 60 процент гарга. Республикера еррига районий центраш дикача наькъашца юзаяллийтай г. Грозница. ЧӀоагӀа тӀоа тӀабиллача автомобильни наькъий дерриг дӀоахал 2 эзар километр совгӀа да.

БархӀлагӀча пятилетка шерашка республикъ автомобильни парк 1,2-зза йоккхагӀа хиннай. Хьаьнй йоккхий, дика кийчъа специализированни автопредприятешка. Автомобильни транспорто дӀа-юха кхыдьа мухьаш 1966—1970 шерашка 3,9-зза дукхагӀа хиннад.

Шерагара шерага дукхагӀа хул автомобильни транспорто дӀа-юха кхувла пассажираш. Хан-хана наькъа еха автобусий райсаша город Грозный юзайолийт республика еррига районашца меттел, хоаллакхерш автономни республикашца а, Къилбаседа Кавказа крайни областий центрашца а. ИйсалагӀча пятилетка хьалхарча шера автобусаша дӀа-юха кхыйла пассажираш 1970 шерашка нийсача 6,5 процент дукхагӀа хиннад.

Ухк тӀехьарча шерашка республике чӀоагӀа дегӀаеннай сигал гӀолла лела транспорт. Грозненски аэропорто хӀара дийна къатӀа а ац, дӀа а ухийт вай республика Москвацa, Ростовца, Волгоградаца, Элистаца, Минеральни Водаца, дуккхача кхыча городашца къулбехьарча курорташца юзайолийташ йолча трассашка гӀолла бӀаьш пассажираш дӀа-юха кхувлаш тоъал дукха мухьаш дӀа-юха кхухьаш бола сига гӀолла лела йоккхий комфортабельни лайнераш. Самолетий вертолетий новкъосталца гор Грозни вадданза бувзам лоттабу республика гаьнарча районашца.

Граждански фегарча флота болхлоша доккха новкъостал ду мехкдаьтта, хьун промышленноста, уннацӀено лоравя, юрта боахама.

Бувзама средствашба йоккхий доккхо хӀанз дӀадика вахар йоай хила йиш а йяцйаьнна хет хӀанз. ХӀаьта а бувзам — Советски Ӏаьдал деттача шерашка мара боккъонца хьаде доладанза хола Нохч-ГӀалгӀайчен халкъа боахама доакъоех цаӀ. Октябрьски революци хилале городе Грозне мара ийз почтово-телеграфни конторан масенх почтовой отделенин. ХӀанз республике я почтово-телеграфни телефонни бувзамашта 269 предприяте. Масала республикера йола ….. бахд пункташ почтово-телеграфни бувзамо гӀулакх деш я.

Ухк тӀехьарча шин пятилетке шерашка дуне… хьалкъашта юкъерча телеграфно-телефонни линей, городашка юртий телефонни бувзама линей деррига дӀоахал 1,5-зза дукхагӀа хиннад. Городской телефонни станцеш цу юкъе 2,3-зза йоккхагӀа хиннай, цу хьалкъе бархӀлагӀча пятилетке — 1,6-зза, хӀаьта юрташкара телефонни станцеш — 2,5-зза.

Республикерча 83 процент совхозийн 35 процент колхозийн хӀанз шоай чухьара телефонни бувзам ба.

1966—1970 шерашка дикка дукхагӀа хиннай почтовни предприятеш, дӀахо дегӀаеннай радиовещание сеть.

Ухк тӀехьарча шерашка производственни процессашта механизаци автоматизаци яргахьа дегӀаух бувзама еррига средствашта. Телеграфни бувзамера автоматизаце боарам 100 процентага кхаьчаб, хӀаьта городский юртен телефонни бувзам 98 а 80 а процентага кхаьчаб.

1971 шера эксплуатацe дӀаеннай Ардон — Грозный радиорелейни лини, хӀаьта цо йиш хилийтай централни телевидение передачаш тӀехлике хьадуцда.

ИйсалагӀча пятилетке керда новкъийн тоелахаш деххараш латт транспортан бувзамен деррига тайпаш болхлошта хьалхашка.

Пятилетка … 20 процент совгӀа … дӀахьа… локомотив… овс… деле… анней … хӀача … процент … процент … еш… Грозн… отделенен … хьахо… 22,5 про… лаьрх… хьегама овсара лакхъяра …

Ӏалазмате дукха балхаш да де дӀаш цхьайолча участкашка шоллагӀа наькъаш дахкара, Грозныйче станце нийсъаш дӀаьхьара, Гудермиса станцера сортировочни горка дегӀайоаллара, кхийола объекташ хьалъяра. Электрификаци а даьржад Минеральни Воды — Гудермес — Грозный — Прохладная — Грозный участкашта.

ИйсалагӀча пятилетка заданеш ийшица социалистически декхараш толаме кхочушъярга Ӏалашдара шоай низ бахха тӀера кхочамбоацараш дӀадахара тӀадерзаде. Къахьегама дисциплина чӀоагӀъе, закона лелар дихалга, поездаш лела графикаш нийса кхоачашъелга мӀаштӀехьлакхьа, машинаькъа транспорт кхераме боацаш лелаяга. Ӏалашде дезаш ба Грозненски отделене машинаькъахой.

ИйсалагӀча пятилетке мухьаш дӀа-юха кхухьарен пассажираш дӀа-юха кхувларен объем дикка йоккха а денарйала ба автомобильни транспорта болхлой, цу тӀа а керттерча даькъе производственни фондаш чӀоагӀлагӀа долча даькъа — лелача составах пайда дикагӀа эцара чотах а эш. Цу гӀулакха на могга дегӀадоаладаза поездаш централизаци хьисаве… дӀа-юха кхухьаш кхиболу бола прогрессивни методаш.

… чӀоагӀа … дӀа тӀехь… дукхагӀа … дукъ бола автобусашка легкови таксомотораш пассажираш дӀа-юха кхувлара Ӏалашдар а. Ийсалий а хилла пайда болча транспорта предприятешкий автобусаш 733-гара 1100-га кхоачаш, легковой таксомотораш 380-гара 780-га кхоачаш дукхагӀа хила дезаш да пхе шера. Декхар ба эха латт дьелаш, из латт, лелаш йолча составах пайда дикагӀа эцарах, пассажираш дӀачуна кхувлара городашка меттел, юрташка а бизза кхоачаш берах, пассажирашта гӀулакх дера культура лакхъярах.

Бувзама, телевидене, радио болхлой керттера декхар да кердагӀа техникъ пайда эцара, бола дикагӀа мӀаштӀехьлаккхара ларда тӀа бувзама еррига средстваш балха объемаш йоккха яри дикал лакхъяри. Пятилетка шерашка вай республике городашта юкъера бувзама каналаш 2,7-зза дӀаьяхьа, городской телефонни станцей монтированни емкость 3-зза йоккха е, юрташкарча телефонни станцей емкость 1,6-зза, радиовещательни станцей мощносташ 3-зза доккхъяха лаьрхӀад.

КПСС XXIV съезда решенешка … Нохч-ГӀалгӀайчен транспортен бувзамен болхлоше тӀаргӀертта къовсам лоаттабу шоай декхараш кхочушдеш. Республикерча бер…гача къахьегамашца цхьан 1972 шера планаш хьарчача ийсалагӀча пятилетке заданеш данаш хьалха кхоачашъяь дукъа. СССР кхолла 50 шу дизара баьхьа доагӀача пайпара доккха бокхадар дукъа лелача социалистически къовсам юкъе дьхилар дакъа лоаш.

И. ГИРИН,
КПСС обкома промышленно-транспортни отдела заведующе заместитель.

Латта лелаярен мелиорацен Ӏалама-техникама институт — … Институте керттера декхарaш вай — республика Ӏалама - экономически хьалехо на … хӀанз латто … интенсивни система кхоллалга.

СУРТА ТӀА: … лаборатори. Юкъерваь — институте директор Пачахьаьлхьей … профессор Ницьйа … Ильяр Ирисхан.

Ю. Белинский, П. Кузнецов сурт.
ТАСС фотохроника.

Оаха яздаьчун дерагӀа

17 … «Сердало» газета тӀа кепатехар Ачхой-Мартана района «Самашкинский» совхозе кхашкара балхаш мӀаштӀехьлахьараш дола кхоачамбоацараш гучадоахаш «Сагота а бац» яхаш йолча корреспонденцеца.

Цу тӀа бетгалдоаха кхоачамбоацараш техха а техха жоп ду Ачхой-Мартана района юрта боахама управлене начальника хьо. А. А. Матюшин) «—Отеча тӀа дукха кхоачамбоацараш хиннад «Самашкинский» совхозе. Газета корреспондент боахаме воача хана районе-оттаьча графикагӀа техосмотр еш хиларах нарядашка хьежа болх бе йиш хаьнаьа машинаш дӀалхийта мӀаштӀехьдаьхьар совхоза кулгалхой.

ХӀанз «Самашкинский» совхозе директора сайрийна йал сахьат дьлча чакхйоаха вадах.

Юртбоахама техникатоалара дош дийцаш партийни собрани хилар совхозе. Юртбоахама техника тоаярца бувзам бола кхоачамбоацараш дӀадоахара, техника дӀапаш чуйа кийчъяра, тешаш сиха дӀахӀа мероприятеш оттаяр собране.

Района юрта боахама управлене къаьстта тӀахьежам лоттабу «Самашкинский» совхозе, кхиа боаш болча балха».

Жа лорагаш латт

ДӀадахача шоетандийнахь жа ларга доладеьд Грозненски номер 15 йолча шурий совхоза жа лелаяраша. Таханарча дийнахь шина бӀаь устагӀа ларга баьннаб уж. ХӀаьта хӀанирчча тӀехьагӀа жорга безараш кхы а 11 эзар устагӀа ба. Таразица оазча 3,5 килограмм цӀена хьоаса бола тха хул цхьан устагӀа тӀера доаккхар. ХӀара дийнахь эзар устагӀа ларга лераӀ цар. Дукха бе уккала йоккха опыт йола … лаьара гойвачаш.

Бакъда, цар юкъе а балха лакха хьоакханаш лахарча болгавальнкав жа лорагар Мимтаев Шамиль.

Шин сменах 50 устагӀа ларге воал из. ПхьагӀа хӀаране ларга дезар 100 килограмм тха да. ХӀаьта Шамиль лорага 175 килограмм да. Лоацача хана деррига жа ларга боалар тӀеттӀа къахьегаш ба хӀанз совхоза жа лораяраш.

В. …

ХӀАРА КОЛХОЗАИ СОВХОЗАИ — НОКХАРИЙ

Ухк шера керда хьадулача нокха хьаькъашц накеташи йоакхара Нохч - ГӀалгӀай республиканский нокхарий контора нех торошаш а … боааш ба хӀара боахамо нокхарий хила тӀала деза дувиз.

Хоаш да, нокхарий сага дотт… тӀийй дукхача юртбоахама культурай хьунхам даккхара цун балхаш — дика гӀоанчий хилар.

Вай мехка дӀаюаш а перекрестни опылени … йола 150 гайге юртбоахама культураш. 20 килой совгӀа гентара тӀа а уж, хӀаьта ….. даькъа царна опылени … нокхарий да.

ГӀелалаьнад, нокхара нозална салтий соно - нокхарий культурай хьунхьам лаккхеш хилар.

Цар энзай дои бетабанна ба, … дӀайохьалургбаллаш бац.

Укхаза а нокхара нозалша тӀехдика кхалмашкар дои мехьа-сехьа бахьара кхалар. ХӀана хьача цун деррига дашшоча дукхарга (гӀатӀа тӀара чо) … шоа дьарххӀа цу гӀулакха хьабича салш ба нокхара мол.

Цхьан гектара тӀарча севий бола оттабаьча шин нинхо опылени яра ше беча балдаца кхоаза а хул кхахаьта а лакхбу ӀоӀил хьувкъам.

Перекрести опылени е эзаш ба кхерас а.

Уроанне дьагача зонаша хьасекаш, нокхара нозашта массе тайпарча боалий къувкъам 7-зза лаккхеш хилар.

Нокхара нозашта шоаза совгӀа лаккбу … крыжовникех къувкъам.

Нокхара нозий новкъостал доацаш кхыметтел цхьан энза тӀара а декъа-сехьа боакххалургбоацаш, селлара чӀоагӀа тӀалета боал смородина энзай хон.

Нокхара нозашна гӀашгӀашта опылени еж хьача тохача энзах 27,2 процентах сом хул, нокхара нозий доалаш 1,18 процент мара ца хулча метте.

Нокхара нозашта дрессировка йича (дрессировка яар — из нокхарий гӀайтта лахара болх нигшегӀа сихбайтмага да, цу гӀулакха гальний энзай хьад … гӀа кхоаргӀоллах Ӏомаду нокхара нозий) шоаший хьувкъам 750 килограмм гаре 7,2 тоннага кхачаллца лаккхбу хӀара гектара тӀа.

Краснодарски край Ленина цӀерагӀча колхозе гехакъа нокхарий оттадаьча хиннача 20 гектара тӀарча гидуаргий хӀара гектара тӀара 14 центнер ганарий дьлар, хӀаьта энза тохача хана нокхарий оттадаьчух тӀехьагӀа 922 гектара тӀарча гидуаргех хӀара гектара тӀара 21 центнер ганарий дьлар, хӀаьта нокхара нозашта дрессировка яьчул тӀехьагӀа 200 гектара тӀарча гидуаргех — хӀара гектара тӀара 24 центнер ганарий дьлар.

Баьцдаарий а пастай - хабазий а, доакъара культурай — люцерна, эспарцета, рожа, бӀасталан шыпен гуралей меча шаьна, гороха, кхыча культурай а хьунхьам лаккбу нокхара нозаша.

Юртбоахама культурай хьунхьам лаккбара гӀулакха дикагӀйолча приемех цаӀ лоархӀаш да нокхара нозашка опылени йитар.

Хозахета аалаьнадац кица: «Нокхарий чудоаца саьий беш — беш яц, хӀаьта нокхара нозий ца хилча — сом хилац». Харбазаш - пасташ нокхарийн — дика хьаьший, и. кх. дӀ.

Цу тайпара, нокхарий дебадера нокхарий контора торе а шоай лыккаш а тӀехьа 900 а дьшна йоалаш 400 — 500 а керда нике бохка.

Цу гӀулакха конторага хьамзаявлени яьйитен царех доагӀа ахча цун счета тӀа хӀатӀадацайтен царе долац колхозийи совхозийи.

Д. НОВАКОВ, агроном.

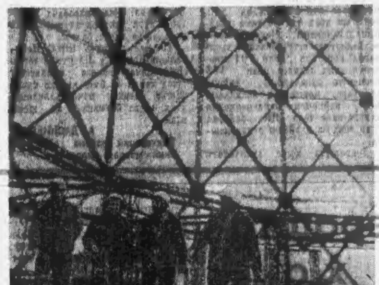

АРМЯНСКИ ССР. Хиннайн энергетикий городе Раздане Закавказье йоккхагӀйола ГРЭС хьалъеч латт. ХӀанзе а хьалъяттай эггара хьалхара йоккхий узлаш: лакха сигала уарагӀьаца аӀур уза 180 метр лакха турба, бӀаьш метрашт йӀаьха яхаь газоходаш, «Ганц электро» яхача венгерски фирма оттабьча промтагӀа хьаьь, мелла дукхьаллашарча екъача градирни акурни металлически конструкци. Бокх бе йоалаьйтай эггара хьалхара турбина.

Проектни … 1 … 200 эзара киловаттага кхоачаргбола йола ГРЭС Разданский энергетически бассейне тӀехьарча дакъа хила а республика энергетически потенциала бийалакка а эзаш я.

СУРТА ТӀА: градирни хьалъеча дикагӀа йола монтажникий-высотникий бригада. Аьрдехьара дьтехьа — В. Ушаков, А. Авраам, Э. Мусаэлян, Д. Искандарян.

Г. Надеждиней Э. Исаакяна сурт.
ТАСС фотохроника.

БАЛАХ ДОГ ЛАЗАШ ХИЛЧА

Кхашкара шерта лат чудара къаьстта лоархӀамо да лаьттанашера балха дикал лакха а бала чекхлахар. Масала, лаьтта ахар. Цу гӀулакхо беатӀача тайпара терпам лоттабу за а тха колхоза механизаторашка а. Тхоа за оахана кӀоаргал агрономии дӀадеана тайпара да хилча цу тӀа дӀайийнача культурай хьунхьам тешаме хургбоацийта. ХӀана хилча ерлаша, оалам дика да хилараш дукъалоешаш а мийслуш, тхьан хьаувзац лаьттанна бола хьоэнаш. Цудухьа ве хьувнь культураш а.

Ухк шера лаьттаналара балхаш дӀадоладиш тӀа воэше берт бир. «Победа» совхоза кхаш лелакхара лаьтта лекхара культуре айара ба тӀаьхехан хьал а лелаш. Укхоай къахьегама юкъе цхьамзаь а гӀалат не хиннайча.

Ала дезаш да, хӀара механизаторна даьлеча хӀамах доги лазаш хила везаяга. Из миста хьоко кестта-гучаде цун шой балхи дьяана беркат. Иоехал дог.

Из ирах хӀанзне дайна тхоша. Оаха 156 гектар дайна ххай тӀа дӀадийина тахкалшах хӀанз ших белаш, дика тӀаьланнай. Квадратан нийсса хилаво торе хулийт ссаре лаьтта кӀаьлдара, обработкаш хийнда чакхьала. Цудухьа, масала, оазара бьлаш хӀана да тха эмаша.

ХӀаьта хьана хьаьдал тхо эр телаьга? Цхьабарчар оалаш тракторе лела хайча хукха хӀафа ха йиша механизатора дьея. Ишта дац. Масала, механизатора ха тайп-тайпара культураш хӀара дикагӀа бола агротехнически хаьмаш, оалама мӀоаргал, шадаьлча Ӏирона хьаьдар ноаххаш дахара боарам, культиваци еш эзаш скорость, болха а тӀехьажое инвентарь, ниттта дукха хьыдаршш а.

Вай лаьха хӀа хобара хин хоаш ба тха масса механизаторашка. Цудухьа Ӏоп кхалаьна дама кийчо еш хилар тхо бӀеппен дерговча балхашта. Къаьстта хиче тоебир оаха тхоай техникен тӀехьаюза инвентари. Цхьаьккха ехт а бол йиссанзар тха кулг да кхетаьш, хӀана аьлча, хӀанзае а ца … тӀехьагӀа, кхиаьш боацинвнча хана, де хана хургда.

Бокхача лоархӀаме да квадратно - гнездовой хьисап … культивировка яр. Нагахьа сакна селлай бӀенашкара … тта чу дукъашта … дукхагӀа хуж обработка е хала хул хьамаӀайта, цул совгӀа дукха а йоз уж. Цудухьа эггара хьалха дьахача хӀайхача дейӀнка тхоай техникен тӀехьаюза инвентари кхай тӀа а лаакха техкар вахта кул … .

Хьажийна фу хӀара доладаьлча хӀара кхӀ цхьагӀча сийлагара хӀадерз дейлаьча балхаьха да хар лоархӀаме да. ХӀана хьача из хара тешаме зард йола дӀабийнача хьажкӀий квадратан нийса кхийтара. Цудухьа оахан мердеча участка ца беатӀабаьчул тӀехьагӀа, аьлча садгара из нийса а баь дӀабоабир хьалдара иуа. Ала деза, хӀара нуа дӀакхета хаь за сохьа, брол трактора сонад нийса лела смега. Из кхӀоагӀа лоархӀаме да квадратан нийса хилийтара. Цигта лоархӀама болха ба участе тӀа техча хьашка сийрла модигагӀа тьайтйом хача тӀаш сехах бегоз 10—12 сантиметр, гӀарагӀа хилийтар а.

Ухк хенахь культиваци сий да тхо йийдийхьа хьаждахка. Из бокх бехкстама ба. ХӀанз дьоза хотгӀольсна хьежмӀаш бов на дра дил на … 3 йи культиваци. Нагахьа дола дьаьла сарисаса … гона дӀачоам айй хьача кьа… … чет. Цудухьа хийн … гӀоттам сих а на дун …

ХӀара культиваца, ени, культиватора оазан ду хӀамига мехкамхоаттӀадьненна, хьалхьай оалаира гарсаба дувелоаш дӀадхьдаьа оаха. Цу гӀулакхо мӀаштӀехьдайне, хӀайа боадий оаламш мӀаштӀехь спизале, ум тапка а на нем черета оасан дӀадийка. ХӀаста лега бедача хала нар ейнаш … ахий не хуйн тха ладлаш … а лоацдергда оаха.

Гентара дукха удобрени оаха культура а хьаьйки: Шина кхоабарге оаха уж укх шера. ХӀара культиваци … хӀара гентаре тӀа 50 килограмм а-ийс чайтаи … тха удобрени еш йоха.

Къаьстта дукха бохам бе оаш культиватора тӀа удобрени туйраза лаьйна уттача ледаргилда хӀалавйча установках лаӀца. Тхона гӀудалаьна цу ледарлгах, йолда хьалгц хьасапе лайкакх дьхӀоблагаш гаьна йоалдаш, цу тӀолла удобрени лаьвна салаь а соьо Ӏе на йозаш ланаш хилеш. Из бахьан долаш дукхо хьолебна удобрени дӀа цу чекана. ХӀанз оаха культиватора бутенте выступаш тхоай низаца яхӀа а ..., нохарга тхьхьа латта удобрени хиргбадаш нийсаьа. Цудухьа удобрени дӀа йоа хӀоакхаш йоаш пхьамхьа хьакоре.

Къаьстта дукха хий хилай ха тха ахаш. Цудухьа дегӀа даккхара хьекаш хинадаш тхо … механизмехьа из. Кхо ха латтайийца гӀоадал 75 процентал кӀезиагӀа хуна … хиннабац. ХӀаьта оаха из дертӀа тедакаш а ду. ХьажаӀаш 30—40 сантиметр … хий дулахий оаха … Ч…ий-Балхахь … лелaдерий методах дилла лаьрхӀад. Цар опыт … хьа дахьача …ша сона дийоя … дилара цар даьха харжаш. ХӀаьта цу хьисапе харжаш хьахача … вайсаьйоча участашка дӀаххач хий.

Из бола тоьенаш чакхбинхара явча ба тха звено членаш Н. Радченко, И. Рябоконь, Н. Тарасенков, В. Зыков. ХӀара гентара тӀара 60 центнер фуалаькъа хьажкӀийн 300 центнер силосни массей тӀуйдалла айка оахой дена дей кхоачамдерхадарах дог тийса да тха.

Н. ГОРДИЕНКО,
Сунженски района «Путь к коммунизму» колхоза хьажкӀийн звеньевой.

«СЕРДАЛО»
2-гӀа агӀо, 30 май, 1972 шу.

ДЕРРИГА БАЛХАШ ДИКА ДА, ШОАЙ БЕЗАМ БАР ХЬАХАРЖА!

Моллагlа а ахкета этта сел ... сог [illegible] «професси» [illegible]. Моллагlа а [illegible] устстоверанно тlе [illegible] профессии. Малла лоархlама да [illegible] чlагlа вахаре ... лоархlам йола професси ... кхиэ! Профессии! ... да кога ... [illegible]

[illegible] да тахана ... сога [illegible] ... дуьн не бена балха ... къахьа. [illegible] да вай [illegible]. Цулуьна болхьонна ... [illegible]

[illegible] тахана чуьа вахаре профессеш. Царех хlараир шай тайпара хоза я, хlьата хорlагаш а — рузкьаш хьаххолаш хиларца, шана гlудакх, гlоам бар кхочаlашам хиларна.

Вай хlнара болхло... Из хьахила волалу школе веначх хьалхарче дийнахь дера. Хьехархоша йоза ийт цунна карда-карда профессии, кърх дуил.

Вай республикехь йолаш я кхиархошта кхачхьагана кхетане профессиональни лостами балара йолуш опыт йохь-школаш. Царех я г. Аргуньера № 1 йола, Каргалински, Мекенски, Суворов-Юртовски, кхийола юкъара школаш. Цу школашка ухх тlехьарча шерашка балх беш я школьни лесничествош, производственни бригадаш.

Юрташкарча 30 школе юртбоахама техника lомаш дешархоша, дlьхда механизаторски профессеш карарерзаш 2,3 эзар гергга дешархо ва. Шерра даьржад цу школашка чилла болкха саллараш кхеар.

Цхьабикъда дукхача школашка геттара эсала оттадаьд производственни дешар хьехалга. Эшаш йола техника, кхьдола хьалаш а хьарах программа практически дакъа кхочашдан. Хlьата цхьанна йолча школашка вlазае йолаш а шаьш дешархой производственни бригадаш.

Къасста шо оттабаьб производственни бригадан болх Урус-Мартана, Ачхой-Мартана, Шела, Наьсарен, Ведана, Советски районашна дукхача школашна.

Школера баьхначул тlехьаlа дlахо деша ца болхаш бисса дукха выпускникаш, бахьанаш уж а долаш, торо йолаш буc производстве дакъа лаца, хlана аьлча профессии ц, цхьа хермача тlехьаене ха хургйола профессии йоззал, халонех кхер. Халкъа боахама пред[illegible]

[illegible] тайп-тайпара профессии ... Цу [illegible] а [illegible] дукха ... [illegible]

Ухх шера партин КПСС обкоман бюроси Нохч-ГlалгIай АССР Министрий Советон «Карарш [illegible]» ... тlехьара къахьогlана кхочуш профессиональни лостами балара ... [illegible] КПСС горкомаш, райкомаш, [illegible] министерстваш, [illegible] юртбоахама, промышленноста, транспорта предприятеш кулгалхой [illegible] бу ... [illegible] профессиональни лостами балара ... [illegible] болуш мероприятеш багьа.

Кхерзой балха профессии бола ухла къахьа хургйолаш гlулакх вlаштlехьдаьккхара юстара хила йиш ю просвещение Министерство, профтехобразовани Управлении, дешархой дай-ноной, ерриг общественность.

Хlара районерча предприятеш ца цхьана школашк уггаре эцна ... предприятешна малагlаш кадраш эш хьахьонкхаш йола плано. Цул тlехьагlара [illegible]

[illegible]

Ухх [illegible] ... Социалистически Къахьегама Турпалхо [illegible] ... Пугачева, [illegible] ... Албастанова, [illegible]

Iоьмалш ма а, кхеркой, шой вахара ма хьа харжа а, цхьа вариантча гlулакха тешама хила а.

ШКОЛЕ ХЬАХИЛА ВОЛАЛУ БОЛХЛО

Хlанзара балха къахьегар — чоьхьнан дукхача шинжхьа могтан процесс. Цхьабаьхда, цу хана ца хилла йиш йоццуш цхьа хlума дах бере бешлачуц гlулакхаш хьехе долерду на школе дlачудаьхнича хьалхарче дийнахь а дейа. Къахьегарlа дlаво а кхеллэзву йlашига сег, общеобразовательни школа а профессионально-технически училища йисте а лынха, предприятеш вочье хане к. Ухлано воспитатель декхар кхочушдеш хул шиш традицеш а йоллуш йола [illegible]

[illegible]

«Грознефтехимзаводы» объединени предприятешка цхьаьна дукха чубаьхна кхачийта дешархой [illegible] ... [illegible] ... КИП слесарш, [illegible] ... [illegible]

Тха тера я 10 шарахь кхеча ... хлорlаро болий ... слесарш, токарш, электромонтераш, тайп-тайпана [illegible] специальностеш [illegible]. Кхоччуш ... класс lомадаро мел эша [illegible] да объединени предприятешна. Объединени хlара предприятеш [illegible] специальностеш ба, дешархой [illegible] до классаш, гойтара пособеш цу ... йолла йола техникин кабинеташ.

Хlанз объединени болх беш йолча дешарчурсаш комбинате объединени еррига предприятешка ший филиалаш а керда болалой кийчбеш а кадрай гозвал лаккъеш а. Хlанз геттера дика тера я тха болалой профессиональни гозвал лаккъара. Зlамигlчу сагата а йоlагlа, специальность а йоцуш заводе уьи балха беьхна, йиш я лоацчуна хана керда профессии lомае а дlало йодача хане, гозвал лакхъечу курсешка деша а дешаш, ший гlулакхе лаца квалифицированни гозвале а хила дlоотта.

«Грознефтехимзаводы» объединени предприятешта чутта квалифицированни кадраш кийчъеш № 1, 2, 26 йолча городе эггера динагlча профтехучилищаша.

Сел ма дерра хьена дуьц шай балалой профессиональни гозвал лаккъара объединени предприятешка долчх хьалеа! Оцах лоархlама социально-экономически фактор, вешта аьлча дlаэо профессии кхиэра бача балхе лерд лоархlи цунах. Лоархlама да, къона болало шай хургйола профессии дика йоззаш хилие ца lоц, предприятешка цуьна шай профессии лаккъара, дlаэо дешара, балха дика хьалхи кораделагlарг делга дог тlеша а хилар.

«Грознефтехимзаводы» объединени предприятешка дакъа йоцу шабльникашна профессии хьардетара цара юкъе бача болза я. Из болу ухх тайпара беш ба, болгталарча цхьан школа шефство лелаеш я хlара предприятешна. Хlара цхьо шефство лелаш болгталарча цхьан класса.

Масала, Грознински химически комбинате шефство лелаш № 32 йолча школана. Цу школа хlара класс комбинатерча цхьаьнца цхьа тlачlоагlьхьа. Цхьанначе болхе школьникашта хьелзашна къмьлам ду, коллективана порогlдуьлача къахьегама тlеэцца, профессий хьогаэльа дуьц, комбинате арахоца продукци хьашта ю вайт дешаргхошта. Цхьай коллективаша шоаш шефство лелаеча школашта дозана донжна тела соагlатам кийлуу. Комбината комсомольцей айхьа буззам ба школа комсомольски организацеца, ноккъестал ду профессии могаеш балха утолкеш школе кийчъяра. Химкомбината комсомольцашна кхетасте электрически комбинате экскурсе кхуза школьникаш.

Профессии харжийтара комбината коллективна бечу тайпарча балхаш дика бертам дели. Хlара шера дуьцарlа хул № 52 йола школь йистелькхачул тlехьа гlа Грознински химически комбинате балха уьхараш. Масала, 1971 шера комбинате балха кьечунйцахар школа йистелькхачул 44 сег. Цу массена в училищуа специальностеш lомийн, шаре деша производственни [illegible] наб.

Массеш шу хьалагlа № 6 йолча къюьеча школаша буззаш тассаболар Н. Анисимова цlерагlча Новогрознински мехкдаьтта чахкдокхуче заводе а. Школе стенда кийтъей — «Н. Анисимова цlерагlча Новогрознински мехкдаьтта чакхдокхуча завода истори», «Гор. Грознерча мехкдаьтта чахкдокхуче заводай продукцис кийчхи. № 6 йолча школа приборостa хо. Крайцова кулгаьлца болх беш а «Къона турпхо» зал ару хон. Ухх тlеххьарча хана кердайна традици дlайолленний ухзе — завода хо ... курlортанна дlачуйдбу дешархой. Цу ритуале дакъа лоац дешаргlбола производственни производства новаторш.

Масала, В. И. Ленина цlерагlча Грознински мехкдаьтта чакхдокхуча заводо шефство лелаш Заводской районерча № 1 йолча школе — интерната. Интерната хlара класс цхьаьнца цхьа тlачlоагlьхьа. Болалойн школьникашна шоаш дlо-хьа уха. Школа а бакъ беракца производстве хьагъейла беседаш хьо оператора Социалистически Къахьегама Турпалхо хо. Бердникова, НОТ лаборатора инженера Социалистически Къахьегама Турпалхо хо. Клопова. Иштта беседаш хьай хьалхшахь летта декхар кхочашдара тlаберзабаьча балхаш, школаш йистевьхъа кегирхой зауде дуьсагlа балха ахарех болие пайдех. Соьлне эггаре балха бера царех 27 сег.

КПСС обкома бюроси Нохч-ГlалгIай АССР Министрий Советон 1972 шера 2 марте бах соцйи наомаш а беш, дукха керда мероприятеш чакхьяне оттаний объединени профессии харжийтара школьникашта юкъе беш бола болх чlоагlбара. Бохталие аьлча, районерча школай классие кулгамхой, преподавателяш а Болнии Дошара-курсашин комбинате, семинараш вlашагlбехкан чакхьяро дера.

Заводской районе массаш школе Дошара-курсаши комбинате деешархойн преподавательш ниэзеца ухх шера йистебахьача классешна «Бокхай профессеш доле дуьцарш» кхача беседай цхил а хьайола мероприятеш а чакхьдениа оттадаьд. Иштта тха бохиш бе В. И. Ленина цlерагlча культура Цlагlарча технически кабинете тарояна шерагlа пайда дуц а. КПСС Заводской районо дакъе а лерашш тахкабинете хьадела лерхl школьникийн хоршуртlбола профессеш кетош къьхетта стендаш чухургйоло цlа. Профессеш харжара ... цlагlа болалой профессеш хьаьхной школьникашта консультацеш тергlама продукциой специалистий декхарта оттаб лаьрlаш.

Тхона хетаче, балхьоне хургдар Нохч-ГlалгIай ... кадровистов бола профессий чуьйшахь художественно хоза, бохам тlегlарабоалаш, «Хьа хургйола профессии хьаш цlи а йоли деш да бьрхшори арахоца оттадар.

Гучох, [illegible] профессионально ... сей городе lомаш ... тlе эггара ... йола оборудовани цу а оттан, вlаштlонбоккхана къахьегама дlаэо порlадуьлургдера тергал а ден, производственни процесс еlоагlа а алла школай ... [illegible]

Н. СЕРЕЩЕНКО,
«Грознефтехимзаводы» объединении Дошара-курсашин комбинате директор, педагогически наукий кандидат.

САЙ БАЛХАХ ДУВЦАРГДА АЗ...

Атта хlама дац шай дега безабургйола болх харжа. Берд боецача форда тlа тувладенна, лена нена санна хьат сона «хьа». профессена тlаьдача гlерташ лела сег. Хlьата къахьегама юкъе шай моттиг хоройкча къулбаца лийсдаь дода вена хана, юстара ва вовоми тешцама шай хьалхь тlа [illegible].

Аз айса хlанз сайгарча болза тlа кхачалелье дукха балкаш шийхар. Юхьера а, хьайбаш лелабирахта къаьхь ийсанелча, хьалхар сай хургйолча профессии йоахал.

Осеменаторалла вера со хlанз [illegible] форма (хьалагlа курсаш а хьда). Цул тlехьагlа тхоей районерча зооветеринарни техникуме деша вахар.

Хlанз уйла ю аз: тешампучелле екхар воттахьа профессии. Тlаьхха хьалагlа аз lомаьв тракториста, шофера, осеменатора профессии хьи эшаргьхий сона, ма къоагргьхий?

Накъа-м йоал. Тахнара производство чоалхане процесс я. Цара къахьегам йола сег массаш профессии йолаш хила веш, хьеста хьайбай лоадамо. Дукха моттиганна лелу аз хьалха lомаш гордолаш тlара дешам сона кхиьайдарлош.

Тха ферма коллективна хьалхьалиа латтараш басхтоадалер декхараш дй: хlара шерд тхоей бохлма фермашка далагргдоей 200 — 270 мина дlаддоккйт сикла.

Электрически сердле йоаг тlа хlечa кирпичнех даьча санартlатача цlенoшка, лаьдуlгlа радио, деша газетай, журналаш да, салаlа моттиг я. Цул совгlа хьайбаш лелаярий Дудургоа Хьавий лекан долчей Ялнев Халатд даьчана ноиларий ошараш стьхьенеш тхар тха хьашнаш.

Лекха хьонхамаш доь тха коллективо хlара шера. Дlаьккхеча шера хлалал совгlа хьайбашта духх тlаьхетнlбтарах 2200 сол ахчай йолне алартбуссоза тха бригада. Ер шу мы а лаьргlа ... кхамашпа балхаладьмга лерхl бахе.

Уж дорл ... товларгдаьр тха коллективерча хlара болхлоча ши-шай профессии ца дахар ... ухх бахше бедна.

А. ГАЕВ,
Наьсарен районерча «[illegible]» совхозан ... тlарчи хьайбашлер.

Болхло-кура дек из дош

Са да а вар ... вынка ... паьрна дек. Дукхаьа хlаллатараш хулар сона цуьгахьара, цхьаза да цуьи инструменташ дlа а йихьа цхьанна яхьарал даш. Иштта дукха дивделар сона хьалкаш. Аьнк ган хай. Дlауйла йича аьнк — хьахк даш, из ... вайна еза оатхал в. Цхьабакъда цок сага хьош йола хlама хьие говзал йоалла кулг еш. Уж «слово» хулгаш «хьаьколла» школе а дешара заведеним. Цхьаьерах моллагlча вуьсе, техникуне деша вака шийн карагlдаьча кхы сагота ... дlаводa. Кхы тайна а мойсалу: лакхерча дешара заведене деша ца вахалуш висача вара училище ца водаш. Иштта деша ваьхьачунна тlехьаеле ша ... хет ... сона ... дийшачок. Хlанд аьлча, моллагlа ... lомаьль профессии, ... дукха lама ... кхарерзаерзьаьй цу ... хlьата нуи дега ... беш а хургьаш.

Тlеххьара экзамени дlа а еина школера чуьеча ца хьаь балкхар вlагlарорагlа. Тlаьхха дас хьаттар согаь хьай хьалкъа пайдана хургвола хьа лаам бола la хlана, моллагlа профессии харжа лаьрхlад la са ва?

Дукха уйла ца еш фрезеровщица lомаде гlоргва со, аьнна, хьалхье деша сай кор чу дахтта уйла дlайолийтар цу дьахна.

...Дешара шу доалуш профессионально-технически училище деша вахар со. Сайна дуккиешна профессии lомаша дийнахь а буc ца яхача хана а дешар.

Дего къоабалдаь хьайца хlана сага lомаде атта да. Хlана аьлча сага ерриги уйла а кхетам а цуна тlаберзабаь хул. Иштта лаккхара йаьлагlа разрядд лури чакхьаькхар аз училище.

Училище санна дац производство, уьллазара бахктокхаш кхы а лаккагlа бо, хlана аьнча ма дика а во а массанера кхоьо, ма бола бойа ерригча бригада, тlаккха йола завода коллективоагlа дола. Цудухьа балха тlа брак ма ера хьайх тайша йоккхача коллективо хьетlадалла гlулакх ... дизза кхочучаде гlерт массавар. Оаха хьаь оатхала ... чlоагlа ... чоалхане фрезеровщица дукха ма деза. Цудукьа хадданза литература деша дезаш ... дlадола шу ... кьалифика ... йойс 5-разряд елар сонa ... фрезеровщица лакха разряд а.

Хlанз вlоагlа бешатокхаме бола беннаб сега — ... центрифугина зула ... царш йола боргагlа шестеренкаш е. Из сайьердьие бола ба.

Тха заводе чlоагlа шоаш ... хlаши профессии а фрезеровщица яр.

П. БИРЮКОВ,
А. Шериповa цlерагlча Грозненски мехкдаьтта чакхдокхуча завода № 7 йолча цеха фрезеровщица.

ХIанз урокаш яле а...

Царех цхьанне а 16 — 17 шерал тlех ца ма. Хlанз ухх сахьата школьни парташа хьалхашка багlе уж сочинени язьеш, задачаш деш. Цхьа ха йоагlаргъ эггара тlехьара гургал тохаргйолаш, хьехархоша, шоаш хьалхахьевача школашка йар lашика юакаргйолаш. Романтика лахо арабургба вlаьхкаш йоагlаеш. Цара хьакхашка дий еррига халонашца човлаллеханаш хьаделлалургде ца дайза дуне. Цхьабакъда, мичахьа шоаш бале а, романтика лехаро уж мичахьа чуилайсабале а, цара дlанека а биллургбаш шоаш дукхьашхa вахара новкъа балхараш, из школа, из юрт.

Царех цхьанне а 16—17 шерал тlех ца ма. Цхьабакъда, уж хlакхле а lомабеннаб лаьтта аха, ялат кхеде, машнаш лехла, уж lемаб сага къахьегама ма бе, нуи сай де.

Яхайтта шу хьалагlа вlашагlболлай Сунженски районе Нестеровски кхьерча школера дешара — производственни бригада. Цкьалагlа шу да Сунженски леспромхозерча школьни лесничества. Итт шу совгlа ха а школьни мебели эдакк товаш, дешара-опытни участке дlаюеча тайп-тайпарча культурашта гlулакх деш йолча [illegible] звоньаша къайлеа. Вlашагlбехкий саллерий звенок юцатий технически творчества кружокаш.

Школьни производственни бригада «Путь к коммунизму» колхозо чlоагlа дегиоадле еш бола, бокъоне вlоагlбеш дlахьега беш вне бе. Колхозо дешархой бригадана тlачlоагlдаьд 1250 гектар лаьтта. Цу лаьтта кьажкlаш, горох, ганарие кхеду школьникаша. Хьуикъаш а зикац хьала. Шо бацхача пайдах шоаш ... библиотекана 1500 том книжкаш ийцаьд, шо трактор, юртбоахама инвентарь, гойтара пособеш ийцай. Дешархой мехкарча тайп-тайпарча моттигашка экскурсе ухилга вlашхlехьдоах.

Лоймыа аьлча, юртбоахама балхаш дукха хезаргдолаш хьалхебу шоай дешархой педагогически коллективо. Дешархой бригада вlашагlъелхача ухх массел шера куи нугlараша физически кордиыия деш а чlоагlдаьд 1500 соагlча школьникo. 150 соагlа сег школа йистекьхачул тlехьагlа хlанз шоай колхоза къахьегаш ва.

Царех ва колхоза кертера агроном, Ленинградски юртбоахама lилма — токкама институте аспирант И. Чеботарев, инженер В. Гришаев, плановик А. Тихонова, экономист Т. Токарева, тракторист Г. Красников, шофер А. Шереметьев.

Колхозна производства хьалхе тlа участок бош хьайцача, шоаш бlаргагургба цига къахьегаш бола лакхерча школа хилиз дешархой — бригада кхебьараш.

Нестеровски школа йистехьакха цlа хезача механизатори вoi А. Нечаев хlанз Грозненски мехк[illegible] лаьтта институт йисте а хьаьхла, цига болх беш ва. Шоай колхоза шефство лелаю выпускница. Цуи инициативагlа юртбоахама мещаний оатхалаш юхаметтаухьттаергйола цах йиллай колхозе. Хlанта А. Нечаев деша вагlача хана дешархой бригада балхаш эггара хьинаргlчарча дега лоацаи хина ва.

Школе дика традици я — школа йистехьакхараш колхоза, лесничества кулгалхоша, общественни организацей вахалаша вlашагlкхетила вlаштlехьдоахаш. Массаза а яхар ю, шу тайпара вlашагlкхетар хиначa моттиге дlегел аттестатеш. Из эггара езагlа йола минута чакхьыначул тlехьагlа шоай колхоза гlолла экскурсе ю. Гидаш колхоза кулгалхой хул.

Школаца иштта чlоагlа бувзаш лоаттабу Сунженски лесничества директора нох. Воеводина а. Берашта бола ба боккъал башха хьалаш вlаштlехьдаьхад. Даим шоаш лелаергйолаш дешархошка дlоеный хьуи культураш кхео участкиш. lалаво хозьача моттиг, бlарий хьунагlа, Эса йисте хьалхьай адкаш лагери 7,5 моттиг йола палаточни городок. Цига я берашта лоцараш да башха-дика мейдаш, кухни, столовой. Дешархошта преподавательи Булатиковай, Бурцевай, Ткаченко, Фомичевай кулгалца экскурсе ю шоай моттигера флора, фауна, Эса гонахье lомаеш.

Къоначa хьу лелаерана бола бу техник йолча Лидия Николаевна Савельевай кулгалца. Школьни бригада а сайна, школьни лесничества ший ма дедл — 9 сагах латта лесничества совет. Берий шоай тайпара а тlаювха форма, эмблема, удостоверени.

15 шу да бераша дийтта ноанарий тlа а доахаш саллерам леладу. Дукха хана бола ба ма, хlаьта а бераш дика лоархlаду цунах.

Дешархоша каст-каста сочинеш язьйт «Пятилеткана юкъе са дашца доаца дакъа» кхача темах. Алхан комунула йолча хана берига дешархой общественно-пайдана къахьегаи хул. Хlанз школьни производственни бригада шийна чулоацаш 150 сег ва: лесничестве — 50, дешара-опытни участке — 100.

Ве боагlача тайпара мах баь Нестеровски школа балха. 10 шу да [illegible] Нохч-ГlалгIай АССР просвещени министерства [illegible] кара ... Цlе ... [illegible] республикански конкурса Сийлахь тlа дlаэша оатхлическа бола [illegible] вlаштlехьбаьккхараш, ВЛКСМ ЦК Сийлахь грамоташ, йоккха хlатакев медалаш, ВДНХ хьа дипломаш сийлахь грамоташ шийна хьайха.

1972 шера [illegible] дешархоша шоай [illegible]. Кхета уж [illegible] тайпара ... [illegible]

Цхьаьерра [illegible] тlахьайтача хьажкlаша, гороо, гlидуаргана lадбигаб хlанз школьникаш. Из-м тамаш а ма. Цар хьайтача тlьах хьакуляр ма дий ма.

А. ХАШИЕВ.

Наха эша ховзал...

Шиитта шу са дахьа вахар [illegible] ... Цхьа цхьан дийнахь памогаш хьаьна продавеца могта ... белга дийнах. Аз ... Дийнахь цу хана тайна а тайпа ... [illegible]

атокхаме гlулакх сайга хьадлерах.

Цитта прадавеца профессии lомае деша яха уйла чуэссар са кертa чу. № 6 йола профессионально-технически училище хьача [illegible], промышленни товарий продавецаш lомабеча отделение яхе ца ... хкачи тойнарй отделение деша лафра сера.

Ший дега къоабалбеш, сона салоlаш беш ца хилча сага чlодагlа [illegible] ... сего моллагlа ... хlана беш да бена эаргвиц аьле, къона вожш ... lомао. Тlаьхха дlа кхиэ ха ... а еттамгу дега шай дика ... ца ... хьанагlа хайи, из дlа а тесса къийола профессии lомае ота. Хlьата ... дlа ... хьахьа.

Тlехьа дешча фу хургва?

Цудузьа боллача лоархlаме да хlанз вай школашка къхьедоахьаха гlулакх: деша бахlаше а дешархошта дукха профессии дlайовзийт, хьанъа бохьаш йlагlабоалбара йола цlор йоль lоьи. Производстваша школаша йоалла бузам лоаттабеш дешархой производства ... профессиони хьаьхашта боах, производства локкъара хьоадхамаш доахаш хьаллелатторааш бовзийт, lомаш хьалха латта опыт.

Дега, тоам хуьйди ... дийна зичох кхоатам а дийна беркал ... ... кура ... ... хьаь[illegible]

[illegible] ... Грознерча № 1 йолча гастрономa [illegible] ... практически [illegible]

Школа чакхйоаккхам воаллам дукха уйла йоре аз хlана мичахьа деша вахача бахьана. вар,

СО ГlИШЛОНХО ВА

азаш. Тlаккха ганета тlа дийшар аз № 11 йолча профессионально-технически училище тайп-тайпара гlишлоягъерий профессеш lомайа деша дlавцаш хилара.

...Из объявлени йийшача моттигa профессии lомае училище вала лоархlар аз. Дешар дийша ваьлча Советски Эскара гlулакх де вахахар. Цига шалам комсомоле дlайхар. Даьхана сай декхар дlадеша раьнна цlавеча сай профессеха гlишлошъеча организаце балха вахар со. Цlаккха дицлургдац къахьегама коллективо ... юкъе веча айса юкхьанца дог бе деладл. Цига хелу хьона, уж дукха тlа хьо сол ца кхоар, ... хьайа воаьга.

Дог тохадоалийтал бола хет, ... къахьегама да ... чlоаланьлначуа тlехьагlа, хьа кулгаша хьалдаьча цlеношка сидбенна чубоаха нах бlаргабайча. Деккъал ду lа, хьай дигаре вийхьача, хьай ... ... ардлахех бергий ... хьалехь латтача ... лоаме долам бераш цlен бlаргабайча.

Коллективана юкъе воагlач ца ... хет вlаьшагlа сага, хlана аьлча, мичахьа — цlагlа а ара а ... дача хlанз ... кхокхьеста ... хьахлалашара ... бохьалаш.

Юкхьаьнца ... производстве ... [illegible] коллектива тl ... бригадерча ... нах. Из сона дlаьшна ... хlанa аьлча кухна ... хьачочабашара. [illegible] хьайача [illegible] хьалхьа рано: говза ... хулар. Цхьабакъда, ... коллективаш ... ... дешa, хlана хьай шу де ца гlишлошъеча болх бу. Хlанз сай ... бегьаш ... сона ... тешам беннаб.

Р. ТАХУМОВ,
СМУ-1, ... [illegible]

ЛАЬТТАН БЕРКАТ

Лаьтта!.. Лаьтта хдошна беркат да. Балха лаьтта ма сага кулг еш. Из цакхидача да-нана доаша бо сайна сибат доацаш, кхуц доацаш уллаз. Дайнадий шоана сага хlаьда кулг ... Iана пордуьнна кlалхара паргlата дlаьнна, накха бузхьабеш lаьржа ферта сайно улла шаьрача лаьттая дахьа. Цул совгlа фу хургва? Иштта гу сона хlара бlаьсти тхоай колхоза кхаш.

...Школе бархl класс чакхьяьккхачул тlехьагlа профессии харжа ха хьатlаеттар. Из харжа эзаш яцар. Шоферал балха воаьча дахьа дуьккхача хана цхьаьнцa хlана деш ноккъостал деш хlезиг-дукха механизм дйэа вар со. Хlьата аьхаш хьаьхухьа ... профессеш волаш тракторист ... ... вьхча трактор йоалла ... ... лар со. Иштта трактор езаллаарца Пелоусенкo Иван ... ... бригадерча № 4 йолча тракторни бригадий бахча шера ... цlенхештта тракториста профессии lомае лаьрхlа. Бригадира могеавщна Наурски механизаторий школе трактористаш деша вахар со. Шерра профиль йолиш из школа чакхьяьккха ухх бlаьсти юхлье, гlаьххьа боадамa механизаторий эшача хана аlа а вена хlанз болх беш ва со.

Механизатор ва соцаш йола бергбалаш, из дукхагlа яхаргйолаш хадданза lуйла деза механизатора а.

А. БИРЮКОВ,
Грозненски района Цхьаьлагlча маи цlерагlча колхоза № 4 йолча бригада тракторист.

Моллагlа ... ... гlоргва. *Л. АРАНОВА фотосурт.*

ДЕХКЕ ДАРГДАЦ ШО

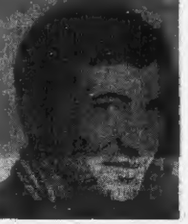

Мадарра аьлча, хоаш ма дий деша вагlача хана цхьадола предмет дукха дезаргх динагlа lомадаш цхьадар тесса лелаьдеши хилар. Аз къаьстта дукхагlа теркал тlабохийтар химена, физикана. Даим сатувсар лаборатори кабинете гlоргдоача сахьатага. Хьай кулгаца вlашагlйолла гlертар хьо физиках электрически цепь, хlаьта хиие кабинете дукха дар ха ловраш: ховча химически веществаш шоайла вlашха еттача хула реакци, индикаторца веществашта бу lоаткъам, кхы а дукха. Цу дерригена дуктlаьала гlерташ, хьехархочунга хаттараш дора.

Юкьерча школе бархl класс чакхьяьккхачул тlехьагlа профессии харжа ха хьатlаеттача, слесарал lомаде хоадам бир аз. Аййхlар хкочалкхилар. Грознера № 3 йола профессионально-технически училище чакх а аьнна хlанз «Красный молот» заводе болх беш ва со.

Чlоагlа чоалхане кулга цхьана сакъердамех ба слесарa болх. Слесара ха деза компрессор, станок, моллагlа кхийола машина товш дlаеттаь оатхал тlабаха иза лелаургболаш йиш, из оатхал малагlча болатах ей, кхы а дукха кхаьлараш.

Дентара-дента март, дукхагlа хул вай республикехь заводаш, фабрикаш.

В. ШУЛИПАНОВ,
«Красный молот» завода [illegible] ... слесарь.

Бригада кулгалхо

Нохч-ГІалгІайн «Терек» фирмин мебелан фабрикехь лІачувнаш кхуллуш бу. Цхьаболчу мебелан хазаллин тІехь хьаьжча цхьаъ дІасатоха а, цхьаъ дІадаккха а лаьа. Цхьа бараш ба мебель хьайра эша материалаш кийчъеш, уж йоалІ-йоалІаш дІаоттаеш, кийтта кийчбеш ба мебель вІашагІйоаяш, е езача полировка еш. Цу балхага дийна кулгаш сиха дел. Станокаша деш долча тата мара хІама даш дац цехе дІячувъелча. Ше болх бениссехьа дала къахьегаш болча нохкъостешта тІеводаш дац де дез гІо деш, мебела эша бІтхалаш [illegible] са дІаьоккхаш лел нагІарча дагІара хе яха вола [illegible].

Нох са [illegible], хайча сахьа цеха кулгалхоша аьлар: «Из ва тха къахьегама ветеран, дикагІбалчарех вола станочникий бригадие Семенов Анатолий Семенович. Ше укхаза болх беча 27 шу [illegible]. Цох лаьца ай кадар дола [illegible] хьахьехьар кулгалхоша».

Цхьан моттиге къахьегаш 27 шу даьккха хилар а хьахьокхар ба аьлча вола производственник, аттагІа болх болх лехачарех цу хилар. Цехерча болхлоша моллагІча дика гІулакх дІадоладича эгара хьалхарчарех из хьаллоац. Укх шера цхе дех зал дий дийнахь кхоачашъяра йола ииниматика хоадха дІайолаелаьрашца ба из.

Цехе моттел фирме предприятешка ахкь болх бак цуна во бовзаши дика ца хоаш. Цу духьа моллагІча участие хьожаяча дика доархІаву из шай балхах. ХІаьз ва кулгалдеш йола бригада цехерча керттерча бригадех ши я.

Массехк шу хьалха тІехьалехчарех яр бригада. Из мІоагІа Іаткъар йола коллектив балха тІе. Цеха кулгалхой дага а баьна цу бригадена кулгалде хьожаеир Анатолий Семенович. Хьалхарча деношка малагІчоа фу болх. Бу дургІа хьожаш эпра чо бригадера беррига болхлой. Цул тІехьагІа станочника балха тІа йоккхагІа опыт йола, дика къахьегаш бола станочникаш малагІча участешка хьожабир. Къахьегама сипре дакхьара, кийчъю продукци цикагІа хилийтара резервеш гучабаьккхар. ХІара дийнахь учет деле вьхьер бригада балха болха. Ишта бригада къахьегам вІаштІехьбаккхар бахьан долаш дикка кувшадехар цун толамаш. Массехк бутт балалехьа цехерча бригадашта юкъе эшкача ахье хьалхара моттиг яьккхар цун бригада. Из моттиг дІа ца хецаш къахьегаш я из СССР-я юбилейне вовхьадоалача патилетка шоллагІча шера я.

Иштта къахьегаш вов. Семсопа эггара хьалхарчерна енкай коммунистически къахьегама гІараних яха сийлен цІи. Цу цІера сей дикка доаттадеш хьалхагІа вя.

Б. КОСТОЕВ.

ТЕХНИЧЕСКИ ПРОГРЕСС ЕЛГА СИХДАРА

Технически прогресс ера хьинаре дакъа йоац заводан рационализатораши изобретательашен. Арахеца продукци дикагІа хилийтара, цунга дІадодар кІезигдара, бола аттага а бовкхьаш къахьегама басарае лакхъяра, ахчани материальни средствашка кхоара тІадерзадаь дукха творчески балхаш ду рационализаторашен изобретателашен.

Укх патилеткагІа 2,5 эзар рационализаторски предложени 5 изобретени производствана юкъе а йоалаеш 850 эзар сом кходе, завода коллектива патилетка ханал хьалха кхоачашъеча белггалапа дакъа лаца доаг денна цар. Мишта кхоачашду из?

Соалха завода рационализатораша 220,9 эзар сом экономически эффективность йола 502 рационализаторски предложени 4 изобретени балха юкъейоалайир. Пар 389,6 тонн аьшк, 660 эзар кубически метр газ, 839 тонн ІІы, 184 эзар киловатт-сахьат электроэнерги. Цхьайола тайпа продукци арахецара балхаш аттача а доахаш 84,7 эзар норма-сахьат кходайтад. Производства экономически эффективность лакхъяра резерваш гуча а йоалаш царех цайда нийбалга дІахо тоадара уйла тІадхийта бола бу рационализаторашен изобретателашен.

Укх шера докхий декхараш тІадійнах машинашъерий коллектива. Керттера продукци соалхарчел 28,6 процент дукхагІа арахецарга. Керда тайпара продукци арахеца йолаергья, производственни процессашта механизаци елга тоалерга, производства технологи эргайбаьккхаш продукцера дІадодар кІезигдара массехк кордадар балха юкъехьорга.

Цу балха дикагІа кхаргья технически прогресс чакхйоаккхалга сихдой. Геттара дика хургда творчески болх бе хоараш дукхагІа хулаж, уж бе боагІача тайпара торкалбой, къаьстта а керттерча профессех болх бераш.

Заводе яьржача социалистически ахьа инициатораш ба механизацера аппаратурих цеха рационализатораш. «ХІара инженери технико—рационализатор» яха цар девш хьаллаьцар кхьча цехий коллективаша, заводоуправлене балхлоша. Завода мугІарерчеи инженерно-технически балхлоша кІаране къаьст-къаьста белггалара Іекхараш тІайнцар, уж толачегІа кхоачашдара яхье баьлар.

Мехкдаьтта аппаратурин цеха механика, ВОИР совета председателя З. И. Машал дош денных рационализацеш изобретенея план кхоачашъеча Іалашдара ВОИР цеха совета болх вІаштІехьбаккха, 2,5 эзар сом экономически эффективность йола 8 рационализаторски предложени юкъейоалае, къоначa рационализаторашта предложенеш кийчъеча новкъостал дехьахерж, техха дий-мехка 2 изобретени производствана юкъейоалае.

Иштта доккхий декхараш тІайийцад керттерча технолога отдела инженера-конструктора А. М. Табулова. Ерашк а царех цхьайола пункташ: технологи кердайккхара 10 наименовани кийчъе; технически дегІаахара мероприяте чертежаш ханал 25 ди хьалха оттадаь даха; штампаш конструкци кийчъаь балха юкъейоалаярца 5 тонн аьшк кходеи хала балхаш 800 норма-сахьат кІезигдеи, кхы дола гІулакхаш чакхдаха.

Ший балха доархІамага, хьалашка хьежжа къаьст-къаьста декхараш тІайийцад хІара инженерно-технически болхлочо.

Общественни производства эффективность лакхъяра КПСС XXIV съезда решенеш кхоачашъеча къона болхлой, инженераш, техникаш дикагІа юкъеоаяра къонабарий Іилма-технически творчествага хьажар хул заводе. «Питилеткана къонабарий хьаькъали хьинаре къахьегамо яхача патриотически болама мугІараш шерлуш доагІа тІехь-тІехьагІа.

Производстве организаторех цах дукхагІа творчески балха юкъеозарен формах хувцаш, белгал ца даьккхача долаш заводе хьажараши конкурсаши дІахьхьилга дикагІча оагІорахьа тоадьлар. Долча тайпара аьлча, лерргІа кийчо ю цу творчески къовсама, халхахьон йоагІеш итогаш я.

Бахача наьха хьашташ кхоачашдара эша товараш дукхагІа арахецара резервашка общественни хьажар эггара хьалха дулаш да заводе.

СССР хьаь 50 шу дизара сийна «Рационализацеи изобретенеи дикагІйола цех» яха цІи хийтара заводе лелаеча социалистически ахьа хьалхара этап чакхъаьлнай. Хьажаргда дай цун итогашка.

«Рационализацеи изобретенеи дикагІйола цех» яха сийлен цІи мехкдаьтта аппаратурин цеха коллективана хьожаьй (начальник Н. М. Бакаленко, цеха рационализаце, изобретенеи технически информацеи бюро уполномоченни (БРИЗТИ) Р. Л. Мулько, ВОИР цеха совета председатель Л. П. Машал).

Из шІаллаа баьнаха толам бац. Производства резервех пайда ийбеча тоадара дукха болх баьб цеха коллектива. Мехкдаьтта аппаратурщикаша дукхаьл укх шера хьалхарча квартале 34 рационализаторски предложени 2 изобретени балха юкъейоалаяьй. Из бахьан долаш 7,3 эзар сом кходе вІаштІехьдаьннад. Рационализаце балха юкъе хьинаре дакъа лаьцар 46 саго, цу дакъе 22 гІулакхера саги инженерно-технически болхлой долаш. Массарех дикагІа хьокхамаш дахарах цеха коллективаш 270 сом хьалхара преми енай.

Сталелитейщикашта шоллагІа преми енай. Иштта да тІудахкаш цехий хьалхарча группе.

Цехий шоллагІча группе эггара дикагІа хьоихамаш дахьад чугунолитейнни кузнечнии цехий коллективаша, хІаьта цехий кхоалагІча группе дикагІа болх баьб теплосиловой цеха коллектива. Чугунолитейнии теплосиловойи цехий коллективашта шоай группашта юкъе шоллагІа йола моттигаш, а хьоамаш 130 сомн 100 соми премеш енай.

Цехий БРИЗТИ уполномоченней Р. Л. Мулько, А. М. Фрименана, К. И. Полякова, Н. А. Богаевске, В. Н. Мартыненко, ВОИР цехий советий председателей Л. И. Машал, А. И. Озарев, А. А. Громенко, цехий начальникийн цар гІончийи Л. А. Гафта, А. А. Коноплева, Д. Г. Клапчука, И. Ф. Войницкого, И. И. Ярошенко, Г. П. Немухина цІераш яха, царех дІайха дош ала доагІа. ШІеш хьинаре болх а беш шоай декхараш кхоачашдара рационализаторашта оарцагІбаьхар, кхьча доакъошка производственни болх кхетвеца вІаштІехь а бовкхташ мел эшар долаш хилар йоакхо йир.

Укх шера хьалхарча квартале завода 200 рационализатора хьачуеннача 215 рацпредложених 135 предложени 3 изобретени производствана юкъейоалаяьй. Пар пачхахьалкхенна 56,1 эзар сом кходаьд.

Завода рационализаторашей изобретателашен деррига хьакъал тІадахийта творчески къахьегама заводе технически прогресс чакхйоалахийта сихдерга. СССР хьаь 50 шу дизара дІача пІейна дар кийчо дерзІа сов[illegible] я из.

[illegible]

«[illegible]» [illegible] рационализаци изобретенеи технически информацеи [illegible].

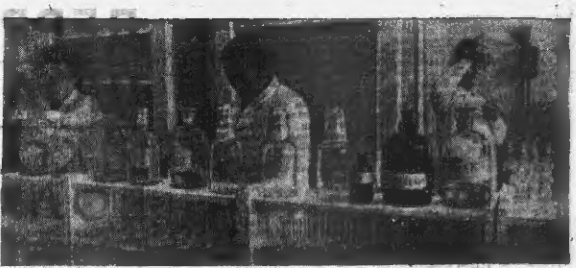

ДІанхача пятилетке Магадански областе кабуца хьункъаш юкъара лаьрхІача хІара гектара тІа 177 центнергара 236 центнерга, коартолий хьункъаш 73 центнергара, 97 центнерга кхоачадо лакхбеннаб. Хьункъам дакхбара доакха новкъостал дадд Магадански зональни агрохимически лабораторе.

Укхаза бовкха Іилма-практически болх ба беш Калымак Чукотка лаьтташ тахкара, опыташ я деш гІор латтача хьалашка минеральни органически удобренеш пайда лаара, карташ уттаду области юртбоахама лаьтташта.

СУРТА ТІА: лаьрдехьара аьттехьа — зоотехник Копелева Галина, лабораторе заведующи Портной Анатолий, лаборантка Портная Галина.

С. БЕЛЯВОЙ сурт.
ТАСС фотохроника.

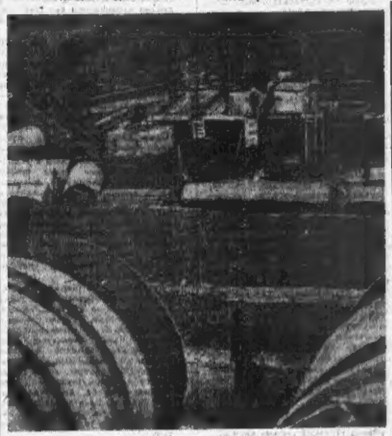

Хьае аьнна КПСС XXIV съезда Директиваш отгадаь йолча хий дехкача лаьттанашка тоадара т[illegible]ре тоарни ялат тергІолча йоккхийча районех цаІ хургья Поволжье. ЙІаслагІча патилетка шерашка алхий ахьйн Саратовски областе 235 эзар гектара тІа хий дехкий системаш хьалъе эзаргья мелиоратори. Укх шерарча балхий ллян канал хьалха кхоачашъе а хий декха 45 эзар гектар — совхоз чул 20 эзар гектар дукхагІа — хий декха кийчъе а лаьрхІад. Областе хий дехкача массивы магистральни соа хургья Саратовски хий уха канал. Патилетка чакхйоалаш алхха цун хьалхарча аргІаж йоне хий дехкача лаьттай 75 эзар гектар сов гІа хургья «ХІара балха ди — хьинаре!» яхаш дена а йолаш болх бу канал дуладарга. Шерра хьайлаьаб Социалистически Къахьегама Турпал Н. П. Деркач керте латтача монтажникий бригада тІахьехаж: «Саратовски канала хІара объект ханал хьалха дІаьула Іалашде. Волга чура хий 1972 шера августе — канал цхьа бутти аз бутти хьалха — кхаьшка лакийтав».

Сурта тІа: хьагтешка лаьтта 4-гІа насосни станци.

Ю. Набатова сурт.
ТАСС фотохроника.

ЦХЬАЬККХА ТУР ЙИСАЙ

Шахматий чемпионате тІехьара тур дилале хьалхарча турах царга партеш йовзаьчул тІехьагІа белгалдаьлаб лидераш. Ийс ах очко йолаш хьалха латта А. Хаит. Хь. Ведзижевей А. Сумнинера хІарае 9 очко, С. Кастарноева А. Богдановей хІарае 8 очко я.

ТІехьарча туре Хаита Котрова, Сумкина Кастарноева, Богданова Ведзижевеца довзаергйолча кхаь парте яьхьокхаргба призови моттигаш яьхараш. Уж яхара дикагІа аьттув ба Хаита, Ведзижева, Сумкина.

В. ЛАНСКОЙ.

ГАСТРОЛЕШ ЧАКХЪЯЬННАЙ

Нохч-ГІалгІайчен лаьтта массаноьха а безамца тІаяц Басангов Баатра цІерагІча ГІалмакхой драматически театра артисташ. Чакхйоалаш латт цар гастролаш. Дукха спектаклаш уттаьй цар вай республика городийи юртийи къахьегамхошта. Укх тІехьарча кІира духхагІйолча дьыкье юрташка хиннад театр. Гудермесе цІермашинаькъахой культура ЦІагІа, Аргуне СМУ клубе, Червленнерча культура ЦІагІа Ф. Шиллера «Принцесса Турандат» яха спектакль уттаяй. «Московские каникулы» яха спектакль йина Урус-Мартана района ГІоатІа, Сунжена района Орджоникидзе цІерагІча станице хиннаб гІалмакхой артисташ.

[illegible] «Принцесса Турандот» яха [illegible] спектакль оттадай театра труппе «Советская Россия» [illegible].

Т. АРЧАКОВ.

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.

Доазол дехьара

ІАЬРЖА-АЬШКАБЕСАРЧА БАСАРШЦА ЛЕЛАЮ АНОНИМКАШ

Анонимкаш арайоахкага вІаштІехьаенкхал Фрэнк Шекспира, США Информационни агентства (ЮСИА) директора. ЮСИА бюджет кхыча мехкашкарча гІуллакхашта йолча сенатски комиссе довеча хана гучадаьлар, дьяннаь моттиг хоадда белгалыш йола информаци агентства хадданза Латински Америка мехкашка мулхаш хинна хилар. Уж операш къайлагІа лелаеш хиннай.

Эггара хьалха укхаза хьагучабола дуттІаенла доглоагІаш йола юридически парадокс. КІал кулгаш хадаша дола мугІараш лаба е деш, дийна доавше а духдамаш деш из ЮСИА, эггара чІоагІагІа йола пачхаьалкхен орган, хІаьта аьлча ВІашагІкхийттача Штатий администрацеша бехке яр къайлагІарь оалаш йола пропаганда йолаяр. Нагахь сана кхьча мехкахъ йоллагІча пресс-службо ІуІрияй ЮСИА-е лер дича, сирраье цун, цвІарах хІема етташ хургбар Эдгар Гувера наь. Цхьабаьцда, ФБР меттахье хьац, нагахьа саиа законаш толхадаро кхьвар хьаштанта, укхаза дувилчох, латино-американски мехкий хьаштанта ба деш дича.

Фрэнк Шекспира методашка кІеле дукха сетам боабир Капитоле. Комиссе председатела сенатора Фулбрайта шено йолаш аьлар. «гуччахьа тешамен» боля бош йолий теш агентство». Дегаьбуза-баьб, цо, ЮСИА «къайлагІа лелае безам болаш йола пропагандистски программа» чакхйоалаш хилараш.

Из мукъагІа, Фулбрайта тахан соахийна, оаз йоагІаш йоаца пропагандистски программа, 1953 шера дено — ЮСИА хьекийнача дийнахь деца — болаш а кхыметтел къаьсттача инструкцешца хьехам телаш а хинна хинняй Ираза, инструкцеш арадувла моттиг белгальь да, хІаьта цо вайга йиш хулийт из дІайовзийта, — США тІема ведомство.

— Цу ведомства арабаькхана «Психологически тІема операцеш» яхача хьехама бархІагІча оагІо тІа лураз йолаш я вай ювцача темах йола уйла. ДикагІа къоастаяйтар духьа ВІашагІкхийттача Штаташа лелаеш йола пропагандистски акцеш цу тІа кхаь басарца белгальаь я. Царех — дІабоаржаеш арадовле моттиг къовлаьеш йола кІай пропаганда, бокъонца хьа а ца оалаш, кхьча моттигера арадовла хилаш йола Іаьржа яр, [illegible]; е [illegible] моттиг хьа ца оалаш лаьрхІа ювш йола аьшкабесара яр.

«Психологически тІема» йолча американски эксперта Беркига ший книжка тІа хьахойт аьшкабесара пропаганда яхар фий. Цунах лоалла керттера гІулакх сийна белгалдоакк цо шоллагІа хабарешка цІур юкъе бахка доамашка доаржадараь бехкеи кхам ца хилар, цу хана ший правительствах бола тешам боа а ца беш».

ДагадоххарагІа еродай, фу информаци я из анониамо Іаьржаеш хилча Вашингтона репутаценна кхераме йоацар? Сенатски комиссе заседане хийцар частни компанеш мехкдаьтта лахара соавлеш хестаеш доле ЮСИА брошюра. Эквадоре «Тексако - Галф ойл» мехкдаьтта концерна (частни йолга хоаш ма дий) новкъосталца доаржадаьд брошюра. ХІаьта Боливерчен кхы а континента етт мехкарчен доаржаеш лахарех хІама хургволар хилиадаи «Гуманахкара» — 148 эзар экземплярагІа дебадаьни, сборник а даь вІашагІдоакхача Латински Америка демократически, прогрессивни боламах дувцача меткІаьлешта кІал оттадаь уж вІашагІдехкачун кулг.

Частни бизнес хестаелгеи аьрдехьарча низашта дукхьала идеологически диверсеш лелаелгеи — ЮСИА йоккхана каталога юкъерча темаех цаІ мара яц. Агентства пийтта эзар болхлой хІара шера 200 миллион доллари оарцагІдаьхь кхаьд доазол дехьарча дешарий, лодувгІарий, хьежаорий безам «паргІатача дуненна» пайдана болча оагІорахьа берзабара. 86 мехка яржаешта американски пропаганда кхо бос ккуханийтача 8 эзар проектора материал тел 210 фильмотеко. Цу цхьан «Хинна «Америка оаза» яха, ишта ЮСИА-на кара йола, 102 радиостанци. Я социалистически система мехкашка идеологически принципаш «цІанаянна» царна «эрози» яланйтеи гІерташ.

Бакъ ца дича валац, агентствах бола дунен халкъашта юкъера тешам «боара тенгенга» ЮСИА ний болча финансови технически средствашка юхасоцалургьяц яхаш «Нью-Йорк таймсо» дувцар. Из а чІоагІагІа дараш Іаьржен аьшкабесарен дараш а йолаш долча ЮСИА пропагандистски букета масса тайпара басараш долалашенья я да.

В. СИМОНОВ.
АПН комментатор.

«КОРТМУКЪА ХИЛАРА ЛОАТТАБУ ОАХА КЪОВСАМ»

[illegible] станове — Лима хала АПН сов. корр. Г. Боровик. [illegible] мехка доархІашагІа болча пачхаьалкхен органа — президента тІахьожамагІа болча Консультативни комитета (КОАП) керте латтача генерала Гуерри Хосе Уреалеш [illegible] къамаьл дир цун.

Эггара тІехьагІа Перу [illegible] советан [illegible] [illegible] Уралес.

— Тхоаш ловзараш хиларах тарра къайлаьашка хІара дехка дукхачча вахе — еллатшта тхоа дийнад тхо. Тхона довзар цар волар, довзар царех хІарабор кьемал къайаха районера вахар. ТІа-тІа [illegible] довзар тхона тхой [illegible] ца [illegible] вийсхо ца [illegible] баьлеш.

Тхо, восарги, ерригача республике, еррига департаменташка, ерригача районашка тІехье чакхдийлар. Цхьулха геттара дика довза тхона тІехьадасар дикагІа йоа, ІІаргаторан, экономически балхах, хІаьта долча, политически, социальни, культурни Іалашс а бе доадараш — хІа дай-межажнина [illegible] ба.

Тхоашта тоамаш цар дола хІама оаха хьеташараха дахьилар [illegible] шу чакхдоалаш Перу тІема гІуллакхаш тІерча налаха общественни хьоагІеча хьалхара белетоко шоешта тІеашийта бола низ.

Укх котдаьнначул тІехьагІа сона тІадилар тІема тохкамий Центра, хІаьта хІекхта тІехьагІо президента тІехьожамагІа болча Консультативни комитета (КОАП), керте оттайта.

Болама керте латташ мара дац тхо, тІема гІулакхаш тІара вах, цхьабакъда, алхха из цхьа гІулакх тхоашна дутилга дехаш дац тхо, хІана аьлча юкъхьаца дена тхоай болам дерригача халкъа юкъара лаьрхІаб оаха. Юкъхьаца дена халкъ тІахьийхад оаха цуна юкъе хьинаре дакъа лацара. Халкъо ший проблемаш ше хьетаергйола, уж къоастаира наькъаш белгальдергдола, мехка вахар аргадаьккха тоадеча эггара хьинарегІа лакъа лоацаргдола хІама хийза дарган.

Колониализма хана хьахилад Латински Америка мехкаш. Аз дувцар Къулбехьен Америка керда пачхаьалкхенаш хьахилар да, кхьча, гаьнла хьалдагІа дІаьхача замалахь укх лаьттан тІа хьахилла, экономически хьалхалатта цивилизацеш хьаь халкъаш а доаци. Хьона хоаш да, масала, инкий империк хинналга, ацтта аьлча континенте дукхьашка баха хайшараш малаш хинняб.

Капитализмо Латински Америка халкъий къамаргаш Іийдай, уж дегІадоагІилга дукхха шераш тІехьашка кхессад. Тхона, къулбехьен американски континенте хІанз бахараште, карагІдьина хІама дац колониализмана дукхьала къовсам, болабар. Тхол хьалдагІа дІабехкараша болабаьб из, хІаьта цхьа ха яр испански доалах шоай халкъаш мукъадовлар дІакхайкадича шовш котбаьнаб царна мотташ. Цхьабакъда, цар даьр Латински Америка бокъонца йола даргІатон кортамукъален бахьан долаш лоаттабеча къовсама хьалхара юхьиг мара яцар.

Из дарра аьлча, къоаьрча колониализма когаместа тІйшача балхагІа хьетІера кхы а низ болашагІен лаькорагІен йола колониализм. Латински Америке доал де йолаелар из, цхьабакъда, хІанз йолалуш «паргІатон» доаунг а долаш. Цхьабакъда, хІанз «шоллагІа кортамукъале» яккха гІерташ да латиноамерикански халкъаш. Перу оаха а лоаттабу кортамукъале бахьан долаш къовсам, цхьабакъда оаха «шоллагІа кортмукъале» сана лоархІаш из, хІана аьлча, нагахьа сана из терминий дьыйцачул тІехьагІа, «кхоалагІа кортмукъале» бахьан долаш а къовсам лоаттабеш хиларах йола уйла дег чу йоссе езаргьяр. Тешамеи даима хургйола кортамукъале кхы кІшкха а карара аргйоаца кортамукъале бахьан долаш лоаттабу оаха къовсам.

Перу правительства торо енай сона социалистически мехкий вежарашка долча халкъий вахар довза. Из, сона хетаргахьа, беррига перуанцашта дагалаттари ловри да. ХІанз тхона Перу дукха хов цу мехкий халкъий вахарх дола хІамаша ХІаьта хьалхагІа довцараш дувцаш ловзийтар тхона из. Кастте кхоачашхургда дукха да хьалхагІа дена сона дагалаьлар — Сийлахь-боккха мохк — Советски Союз, цун сийлахь-боккхий лоалахой бовзилга. Сийлахь-боккхий лоалахой аз яхача хана, сона дагаръяр территори а йоацаш, цу мехкашка халкъий ирІа кхолламаш хилйрах йола факт я.

с. ЛИМА.

Генрих БОРОВИК,
АПН соб. корр.

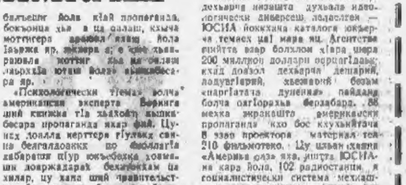

ЛАОС. Лаоса Халкъа-кортамукъален эскаро тІа-тІа чІоагІагІа етт мостагІчоа хІаьаш. Партизанаша доккхий толамаш даьхад Болавен плато малхбузехьарча даькъа тІа. Лаосски патриоташа Паксера малхбоалехьгахьа 20 километр улла Бакайлоагам тІема база хьаяьшккхай.

СУРТА ТІА: шоаш чуйбтача мостагІчун вертолетага хьожаш ба НОАЛ патриоташ.

ВИА—ТАСС сурт.

ТЕЛЕВИДЕНИ

30 май

9.30 — Передачай программа. 9.35 — Кердадараш. 9.45 — Бесбола телевизени. Бераьшта. «Выставка Буратино». 10.15 — Бос бола телевидени. «Кортамукъаленьаьхар» яха художественни фильм «Огненная дуга» яха хьалхара сери. 11.45 — Бос бола телевидени. «ВІаьстан юкъе дар» яха концерт. 12.20 — Шахматий школа. Шахматистий разрядаш кхоа. 15.30 — Кердадараш. 15.25 — Передачай программа. 15.30 — Кхаь. «Ленина тІахьех». Басангова цІерагІа йолча Калмыкни Пачхаьалкхен драматически театра спектакль. 17.20 — Бераьшта фильм. 17.50 — Наькъашка гІолла лелаш арахьдад. 18.00 — Телевизионни кердадараш (гІалгІай, эрсий меттала). 18.20 — Документальни фильм. 18.30 — [illegible] яха фотоочерк (нохчий меттала). 18.40 — Дукха къамий дахе [illegible] вІашагІйоллар. Сийлахь-боккха Октябрь гІулакх [illegible] (гІалгІай меттала). 18.55 — Киножурнал. 19.05 — Ловзаш Даьгіестан. 19.20 — Дунен халкъашта юкъера обзорени (нохчий меттала). 19.35 — «Риск» яха художественни фильм. 21.00 — «Хаьр». Информационни программа. 21.30 — Лавров. Следствие дІахьу [illegible], Телевизионни спектакль «Дивизион» яха хьалхара шоллагІа дакъа. 22.30 — Халкъарий [illegible]. 23.00 — Кердадараш. Передачай программа.

31 май

9.30 — Передачай программа. 9.35 — Кердадараш. 9.45 — Декхарйоахь. «Пионераш мугІарех болх». 10.15 — Бос бола телевидени. «Кортамукъален лаьхар» яха художественни фильм. «Прорыв» яха шоллагІа сери. 11.45 — Концертный студе тІахьех «Лезгинка» яхача Дагестане халкъарий Пачхьалкхен ансамбли концерт. 13.20 — Кердадараш. 15.50 — Передачай программа. 16.00 — Вай Даьхен аьараш. Эстонски ССР. 17.00 — Бераьшта фильм. 17.25 — Къахьегамца сийдолаш [illegible] Бакъдеваран лаладех Шамилева. 17.35 — Кердадараш (нохчий, эрсий меттала). 17.55 — Хоамаш, реклама. 18.00 — Киножурнал. 18.10 — Мехкдаьтта институте тІахьех. 18.45 — Фильм. 18.40 — Хьаллалттачарех. Музыкальни передача. 19.25 — «Дага хоатташ хьоашал [illegible]» яха художественни фильм. 21.00 — «Хаьр». Информационни программа. 21.30 Ираклий Андроников дувц. Пошкача валах дагадоагІараш. 22.00 — Спортивни дневник. 23.10 — Кердадараш. Передачай программа.

РАДИО

30 май

6.30 — «Юрта гІура» (эрсий меттала). 6.45 — Хоамаш. 6.55 — Хаоттам. 7.30 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» газетий обзор. 7.45 — «Сердало» газета обзор. 8.20 — «Лекар тоахар» яха Ведзижева дувцар (гІалгІай меттала). 8.45 — «Ираза овла» яхача Исаевой книжки тІара дийцар (нохчий меттала). 15.00 — СССР-а 50 шу дизарга. «Ловзаш юртера кердадар» яха радиоочерк (нохчий меттала). 16.15 — «Индустре бола гІа» (нохчий меттала). 16.30 — Бексултанов. «Ловзаш хувцараш» яха симфонически поэма (нохчий меттала). 16.45 — Вай индустриальни мохк (эрсий меттала). 18.00 — Керда хоамаш (эрсий меттала). 18.14 — Керда хоамаш (нохчий меттала). 18.37 — Керда хоамаш (гІалгІай меттала).

31 май

6.30 — «Юртара вахар» (нохчий меттала). 6.45 — Хоамаш. 6.55 — Хаоттам. 7.30 — «Грозненский рабочий» газета обзор. 7.45 — «Ленинан некъ» газета обзор. 8.25 — Нохч-ГІалгІай республика артисташ дІаоала Кавказа халкъий эшараш (нохчий меттала). 8.45 — «Экономика дегІаяра бола боакха низ ба социалистически ахь» яха беседа (эрсий меттала). 16.00 — Юртбоахама болхлошта дола концерт (эрсий меттала). 16.30 — ЦхьоаллагІа наьв. Берий лорадара дунен халкъашта юкъера да да «Адамий кхоана ди лорадар» яха беседа (эрсий меттала). 16.45 — Нохч-ГІалгІай индустри (гІалгІай меттала). 18.00 — Керда хоамаш (эрсий, нохчий, гІалгІай меттала). 19.30 — Кагирхой вахар (нохчий меттала). 20.00 — Художественни самодеятельноста доакъашхой концерт (нохчий меттала).

ХАОТТАМ

Тахан республике гІолла Грозни хувцалуш мархаш а йолаш, йоачан а йоацаш, малхбоалехьара гІаьххьача боарама мух а хьекхаш хи хила а фетара температура республике гІолла 24—29, Грозне 26—28 градус йовхал йолаш хила а тарлу. 31 маерх 3 июне кхачалца хувцалуш мархаш а йолаш, цхьацайолча моттигаш ца юкъ-юкъе догІа а даххад, [illegible] а къувса, хьала лостам бовцаш гІаьххьача боарама мух а хьекхаш хи хила а фетара температура буйсанна 9—14, денона 25—30, къулбехьарча районашка 20—25 градус йовхал йолаш хила а тарлу.

[illegible]

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный-61, [illegible] Ленина урам, 11 (3-гІа этаж). Телефонаш: редактора — 2-44-[illegible]; редактора [illegible] — 2-28-11; [illegible] секретаре — 2-24-[illegible]; [illegible] отделий — 2-61-66; промышленноста отделий — 2-42-[illegible]; [illegible] отделий — 2-42-[illegible]; [illegible] бухгалтерий — 2-[illegible]-71.

«Грозненский рабочий» издательство типографи. [illegible] проспект 7/84.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: [illegible] г. Грозный, ул. Ленина 11 (3-й этаж). Телефоны: редактора — 2-44-[illegible]; зам. редактора — 2-28-11; ответственного секретаря — 2-24-36; отделов партийной жизни и культуры — 2-61-66; отдела промышленности — 2-42-[illegible]; отдела сельского хозяйства — 2-42-[illegible]; отдела писем и бухгалтерии — 2-[illegible]-71.

Типография из-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции 7/84.

СФ05114, Заказ 3882